

Folkbildningsrådet
Box 380 74
100 64 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Leif Strandberg
08-563 087 79
leif.strandberg@hsv.se
BESLUT

2010-04-06
Reg.nr 83-1163-10

Högskoleprovet som särskiljande i folkhögskolans urvalsgrupp

Folkbildningsrådet har i en skrivelse till Högskoleverket den 25 februari 2010 haft synpunkter på hur högskoleprovet används i folkhögskoleurvalsgruppen. Högskoleverket har med intresse tagit del av skrivelsen och avser att i fortsatta kontakter med rådet diskutera frågan.

Rådet har noterat att högskoleprovet i allt större utsträckning har börjat användas för att särskilja sökande från folkhögskola med samma meritvärde (studieomdöme).

Rådet anser att det finns flera argument mot detta. Man hänvisar till att utvärdering av högskoleprovet visar att vissa grupper missgynnas. Man hänvisar också till att många har valt folkhögskolan för att få studera i en alternativ miljö på grund av att de tidigare upplevt vissa studiehinder i form av funktionsnedsättning eller problem med det svenska språket och menar att dessa studerande kan ha särskilt svårt att komma till sin rätt i en provsituation.

Rådet påpekar också att studieomdömet ges i endast fyra skalsteg, vilket innebär att särskiljande mellan sökande med lika meriter blir väldigt vanligt. Detta innebär, menar rådet, att högskoleprovet i realiteten blir ett antagningskrav för de folkhögskolestuderande. Man påpekar också att provet är avgiftsbelagt.

Folkbildningsrådet föreslår att det utreds om det är möjligt att använda andra urvalskriterier som komplement till studieomdömet. Följande kriterier nämns:

- Upprepat val som visar på motivation
- Rangordning av val – prioritera förstahandsval
- Meritvärdera arbetslivserfarenhet
- Meritvärdera förenings-folkrörelseerfarenhet

Folkbildningsrådet skriver också att man är beredd att i en dialog med Högskoleverket initiera ett utvecklingsarbete kring studieomdömet's framtida utformning.

Högskoleverkets synpunkter

Hur högskoleprovet kan användas i urvalet till den högre utbildningen regleras i högskoleförordningen och förändringar i högskoleförordningen kräver regeringsbeslut. När det gäller provets användning för att särskilja sökande med lika meriter så ger skrivningarna i förordningen lärosätena möjlighet att använda provet om de vill. Ansvaret för i vilken utsträckning provet används för att särskilja ligger således hos lärosätena.

Högskoleverket delar emellertid Folkbildningsrådets syn när det gäller att Högskoleprovet har fått en allt större roll i urvalet. I ett yttrande till regeringen (reg. nr. 13-886-10) som gäller positiv särbehandling skrev verket: ”Det är problematiskt att högskoleprovets betydelse i urvalet ökar ytterligare. Redan i dag tillmäts högskoleprovet stor betydelse i urvalet eftersom minst en tredjedel av platserna ska fördelas efter högskoleprovresultat. Provet används även som första steget i det alternativa urvalet. Att i första hand använda högskoleprovet som skiljekriterium vid likvärdiga meriter innebär att provet kommer att användas i hela urvalet. Effekten av detta kan bli att vid antagning till de mest eftersökta utbildningarna kommer högskoleprovet i praktiken att vara obligatoriskt.”

Folkbildningsrådets förslag när det gäller urvalskriterier som skulle kunna komplettera studieomdömet kräver också regeringsbeslut. Högskoleverket kommenterar kort förslagen i det följande:

Upprepat val som visar på motivation

Om upprepat val till samma utbildning används som en del i meritvärderingen kan det leda till köbildning.

Rangordning av val – prioritera förstahandsval

Den sökande ställs inför svåra avgöranden om förstahandsval används som merit.

Meritvärdera arbetslivserfarenhet

Regeringens ställningstagande är att relevant arbetslivserfarenhet kan användas i det så kallade alternativa urvalet (av högskolan bestämda urvalsgrunder).

Meritvärdera förenings-folkrörelseerfarenhet

Så kallade föreningsmeriter prövades som merit i urvalet på 1970-talet och förkastades.

Studieomdömet

Folkbildningsrådet tar i sin skrivelse upp att det är berett att i dialog med Högskoleverket ”initiera ett utvecklingsarbete kring studieomdömet framtida utformning”. Högskoleverket delar Folkbildningsrådets syn att studieomdömet kan behöva analyseras ur aspekten hur användbart det är som urvalsinstrument.

Högskoleverket träffar gärna representanter för Folkbildningsrådet för att diskutera de frågor som tas upp i skrivelsen och föreslår att kontakter tas för att anordna ett möte.

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Leif Strandberg i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, informationschefen Eva Ferndahl och tillförordnade avdelningschefen Lennart Ståhle.

Anders Flodström

Leif Strandberg

Kopia: Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet